

REPUBLICĂRI

LEGEA Nr. 481/2004*) privind protecția civilă

Republicată în MOR 192/7.03.2023

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Protecția civilă este o componentă a sistemului securității naționale și reprezintă un ansamblu integrat de activități specifice, măsuri și sarcini organizatorice, tehnice, operative, cu caracter umanitar și de informare publică, planificate, organizate și realizate potrivit prezentei legi, în scopul prevenirii și reducerii riscurilor de producere a dezastrelor, protejării populației, bunurilor și mediului împotriva efectelor negative ale situațiilor de urgență, conflictelor armate și înlăturării operative a urmărilor acestora și asigurării condițiilor necesare supraviețuirii persoanelor afectate.

(2) Activitatea de protecție civilă este de interes național, are caracter permanent și se bazează pe îndeplinirea obligațiilor ce revin, potrivit prezentei legi, autorităților administrației publice centrale și locale, celorlalte persoane juridice de drept public și privat române, precum și persoanelor fizice.

Art. 2. — Concepția, organizarea, desfășurarea și managementul activităților de protecție civilă se stabilesc și se realizează la nivel local și național pe principiile autonomiei, subsidiarității, legalității, responsabilității, corelării obiectivelor și resurselor, cooperării și solidarității.

Art. 3. — (1) Atribuțiile protecției civile sunt următoarele:

a) identificarea și gestionarea tipurilor de riscuri generatoare de dezastre naturale și tehnologice de pe teritoriul României;

b) culegerea, prelucrarea, stocarea, studierea și analiza datelor și informațiilor referitoare la protecția civilă;

c) informarea și pregătirea preventivă a populației cu privire la pericolele la care este expusă, măsurile de autoprotecție ce trebuie îndeplinite, mijloacele de protecție puse la dispoziție, obligațiile ce îi revin și modul de acțiune pe timpul situației de urgență;

d) organizarea și asigurarea stării de operativitate și a capacității de intervenție optime a serviciilor pentru situații de urgență și a celorlalte organisme specializate cu atribuții în domeniu;

e) înștiințarea autorităților publice și alarmarea populației în situații de protecție civilă;

f) protecția populației, a bunurilor materiale, a valorilor culturale și arhivistice, precum și a mediului împotriva efectelor dezastrelor și ale conflictelor armate;

g) asigurarea condițiilor de supraviețuire a populației în situații de protecție civilă;

h) organizarea și executarea intervenției operative pentru reducerea pierderilor de vieți omenești, limitarea și înlăturarea efectelor calamităților naturale și a celorlalte situații de protecție civilă;

i) asanarea și neutralizarea teritoriului de muniția rămasă neexplodată din timpul conflictelor militare;

j) participarea la misiuni internaționale specifice;

k) constituirea rezervelor de resurse financiare și tehnico-materiale specifice.

(2) Atribuțiile prevăzute la alin. (1) se completează cu cele cuprinse în alte acte normative incidente sau conexe, precum și cu prevederile actelor internaționale în domeniu, la care România este parte.

(3) Îndeplinirea atribuțiilor specifice de protecție civilă se realizează, potrivit legii, de către serviciile de urgență publice sau private, profesioniste și voluntare.

(4) Serviciile de urgență private se înființează de către operatori economici și instituții sau se constituie ca societăți comerciale, în condițiile legii.

Art. 4. — (1) Unitățile administrativ-teritoriale, localitățile componente, instituțiile publice, operatorii economici și obiectivele se clasifică, din punctul de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice.

(2) Criteriile de clasificare din punctul de vedere al protecției civile se elaborează de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și se aprobă prin hotărâre a Guvernului**).

(3) La nivelul centrelor operaționale pentru situații de urgență județene și al municipiului București se înființează catalogul local cuprinzând clasificarea localităților, a instituțiilor, a operatorilor economici și a obiectivelor din punctul de vedere al protecției civile.

(4) Datele din catalogul local prevăzut la alin. (3) se actualizează permanent și se transmit la Centrul Operațional Național pentru Situații de Urgență din structura Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, care le centralizează în cuprinsul catalogului național.

Art. 5. — (1) Autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale și operatorii economici, indiferent de forma de proprietate, răspund de aplicarea măsurilor de protecție civilă stabilite prin prezenta lege și prin planurile proprii, potrivit domeniului lor de competență.

(2) Persoanelor fizice și persoanelor juridice române sau celor străine care au filiale sau sucursale în țară ori desfășoară activități pe teritoriul României li se aplică prevederile prezentei legi.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (2) sunt obligate să respecte normele specifice de protecție civilă, să participe la activitățile de pregătire specifice și să contribuie la ducerea la îndeplinire a măsurilor și a acțiunilor prevăzute în planurile și programele de protecție civilă sau a celor dispuse de autoritățile abilitate pe timpul acțiunilor de intervenție și de restabilire a stării de normalitate.

Art. 6. — (1) Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să asigure capacități de intervenție specializate, corespunzător tipurilor de riscuri la care sunt expuse

*) Republicată în temeiul art. VI alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2021 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul managementului situațiilor de urgență și al apărării împotriva incendiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 647 din 30 iunie 2021, aprobată prin Legea nr. 54/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 253 din 15 martie 2022, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 481/2004 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 22 iulie 2008 și, ulterior, a mai fost modificată prin:

— Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2009 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind taxe și tarife cu caracter nefiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 29 iunie 2009, rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 607 din 3 septembrie 2009, aprobată prin Legea nr. 8/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 12 ianuarie 2010;

— Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 68/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu incidență în domeniul managementului situațiilor de urgență și al protecției civile, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 391 din 14 mai 2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 253/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1093 din 17 noiembrie 2020.

**) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 642/2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 603 din 13 iulie 2005.

teritoriul și populația, în timp de răspuns optimi, indiferent de locul și momentul în care se produce situația de urgență.

(2) Măsurile organizatorice și de pregătire pe linia protecției civile au caracter permanent și se intensifică la instituirea stărilor excepționale și la declararea mobilizării sau pe timp de război.

(3) Măsurile de protecție civilă se aplică gradual, în funcție de amploarea și intensitatea situației de urgență.

Art. 7. — (1) Coordonarea în domeniul protecției civile se asigură de către Ministerul Afacerilor Interne, prin Departamentul pentru Situații de Urgență.

(2) Controlul și acordarea asistenței tehnice de specialitate în domeniul protecției civile se asigură, la nivel central, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, iar la nivel local, de către inspectoratele județene și Inspectoratul pentru Situații de Urgență București—Ilfov.

Art. 8. — (1) Activitățile și măsurile de protecție civilă se planifică, se organizează și se aplică în concordanță cu prevederile prezentei legi și ale actelor normative de aplicare subsecvente, ale strategiei de securitate națională, cu planurile și programele adoptate de Consiliul Suprem de Apărare a Țării, precum și cu programele și procedurile elaborate de organismele specializate ale Organizației Națiunilor Unite, Organizației Tratatului Atlanticului de Nord și Uniunii Europene.

(2) La elaborarea strategiei naționale a protecției civile se au în vedere principiile, scopurile și obiectivele prevăzute în Strategia Internațională pentru Prevenirea Catastrofelor, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, precum și cele stabilite de mecanismele Uniunii Europene în domeniu.

Art. 9. — (1) În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele înțelesuri:

a) *dezastru* — evenimentul datorat declanșării unor tipuri de riscuri, din cauze naturale sau provocate de om, generator de pierderi umane, materiale sau modificări ale mediului și care, prin amploare, intensitate și consecințe, atinge ori depășește nivelurile specifice de gravitate stabilite prin regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență, elaborate și aprobate potrivit legii;

b) *situație de protecție civilă* — situația generată de iminența producerii sau de producerea dezastrului, a conflictelor militare și/sau a altor situații neconvenționale care, prin nivelul de gravitate, pun în pericol sau afectează viața, mediul, bunurile și valorile culturale și de patrimoniu;

c) *înștiințare* — activitatea de transmitere a informațiilor autorizate despre iminența producerii sau producerea dezastrului și/sau a conflictelor armate către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, în scopul evitării surprinderii și al realizării măsurilor de protecție;

d) *avertizare* — aducerea la cunoștința populației a informațiilor necesare despre iminența producerii sau producerea unor dezastru;

e) *prealarmare* — transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare către autorități despre probabilitatea producerii unui atac aerian;

f) *alarmare* — transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare a populației despre iminența producerii unor dezastru sau a unui atac aerian;

g) *adăpostire* — măsură specifică de protecție a populației, a bunurilor materiale, a valorilor culturale și de patrimoniu, pe timpul ostilităților militare și al situațiilor de urgență, împotriva efectelor acestora. Adăposturile de protecție civilă sunt spații special amenajate pentru protecție în situații specifice, proiectate, executate, dotate, echipate și autorizate potrivit normelor și instrucțiunilor tehnice elaborate de Inspectoratul

General pentru Situații de Urgență și aprobate de ministrul afacerilor interne*);

h) *asanare* — ansamblul de lucrări și operațiuni executate pentru înlăturarea sau distrugerea muniției neexplodate și dezafectarea terenurilor, altele decât poligoanele de trageri ale structurilor de apărare, ordine publică și securitate națională.

(2) Termenii și expresiile referitoare la situații de urgență, factori și tipuri de riscuri, stare de alertă, intervenție operativă și evacuare au înțelesurile prevăzute la art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 15/2005, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL II

Organizarea protecției civile

Art. 10. — Organizarea protecției civile la nivelul unităților administrativ-teritoriale, al instituțiilor publice, al operatorilor economici și al organizațiilor neguvernamentale se realizează în raport cu clasificarea acestora din punctul de vedere al protecției civile și constă în:

a) constituirea organismelor și structurilor pentru managementul situațiilor de urgență, inclusiv al protecției civile;

b) constituirea serviciilor pentru situații de urgență;

c) încadrarea inspectorilor și/sau a personalului de specialitate în domeniul protecției civile;

d) întocmirea planurilor de analiză și de acoperire a tipurilor de riscuri în teritoriul de competență sau în domeniul de activitate;

e) planificarea și organizarea activităților de pregătire a populației și a salariaților privind protecția civilă;

f) organizarea evacuării în caz de urgență civilă;

g) organizarea cooperării și a colaborării privind protecția civilă;

h) planificarea resurselor pentru funcționarea structurilor prevăzute la lit. a)–c), precum și pentru realizarea măsurilor stabilite în planurile prevăzute la lit. d).

Art. 11. — Managementul protecției civile se asigură de către componentele Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 15/2005, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 12. — (1) Activitatea de protecție civilă din România este coordonată de prim-ministru, care conduce această activitate prin ministrul afacerilor interne, în calitate de președinte al Comitetului Național pentru Situații de Urgență.

(2) La nivelul instituțiilor publice centrale și locale, activitatea de protecție civilă este condusă de către președinții comitetelor pentru situații de urgență, constituite potrivit legii, iar la nivelul operatorilor economici, de către conducătorii acestora.

Art. 13. — (1) La toate nivelurile de competență, în structurile cu activitate permanentă sau temporară din Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență se constituie structuri specializate în domeniul protecției civile.

(2) La nivelul municipiilor, al orașelor, al comunelor, al instituțiilor publice și al operatorilor economici cuprinși în clasificarea din punctul de vedere al protecției civile se încadrează personal de specialitate cu atribuții în domeniul protecției civile.

(3) Personalul de specialitate cu atribuții în domeniul protecției civile se încadrează la:

a) ministerele și instituțiile publice centrale la care, potrivit legii, nu se constituie centre operative pentru situații de urgență cu activitate permanentă;

*) A se vedea Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 180/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice privind avizarea și autorizarea de securitate la incendiu și protecție civilă, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1253 din 27 decembrie 2022.

b) serviciile publice deconcentrate la nivel județean, la nivelul municipiului București și sectoarelor acestuia, din subordinea ministerelor care, potrivit legii, constituie centre operative pentru situații de urgență cu activitate permanentă;

c) regiile autonome, companiile naționale și societățile comerciale care, prin specificul activității lor, pot crea stări potențial generatoare de situații de urgență civilă sau sunt expuse unor riscuri majore;

d) consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale în care, potrivit schemelor cu riscuri teritoriale întocmite conform legii de către inspectoratele pentru situații de urgență, există pericolul potențial de producere a dezastrelor naturale provocate de cutremure, inundații și incendii de pădure.

(4) Personalul de specialitate prevăzut la alin. (2) asigură permanent coordonarea planificării și a realizării activităților și măsurilor de protecție civilă, participă la pregătirea serviciilor de urgență, a salariaților și/sau a populației și asigură coordonarea secretariatelor tehnice ale comitetelor pentru situații de urgență, respectiv a celulelor de urgență.

(5) Persoanele prevăzute la alin. (3), cu excepția celor încadrate la societăți comerciale și regii autonome, sunt funcționari publici și, pe timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, sunt investite, în calitate de inspectori de protecție civilă, cu exercițiul autorității publice. Calitatea de inspector de protecție civilă se atribuie prin ordin sau prin dispoziție scrisă a angajatorului.

(6) Personalul de specialitate poate fi încadrat în muncă sau în serviciu, după caz, numai după obținerea unui certificat de competențe profesionale în condițiile stabilite prin metodologia emisă de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

(7) În funcție de complexitatea și volumul atribuțiilor de serviciu, personalul de specialitate prevăzut la alin. (2) poate îndeplini, prin cumul, și atribuțiile cadrului tehnic în domeniul apărării împotriva incendiilor.

Art. 14. — La instituirea măsurilor excepționale, precum și în situații de conflict armat, structurile existente pe timp de pace, ca și cele care se completează sau se înființează la mobilizare, îndeplinesc funcțiile și atribuțiile pe linia protecției civile prevăzute de lege.

Art. 15. — (1) Activitatea de prevenire în domeniul protecției civile și/sau al intervenției operative se asigură de către serviciile de urgență, prin structuri specializate, în conformitate cu competențele și atribuțiile stabilite potrivit legii.

(2) Serviciile de urgență profesioniste sau voluntare și celelalte structuri specializate pentru intervenție și acțiune în situații de urgență, constituite de către autoritățile abilitate în condițiile legii, cuprind personal și formațiuni instruite în specialități necesare protecției civile.

(3) Prevederile alin. (2) se aplică și serviciilor de urgență private, constituite potrivit dispozițiilor legale.

(4) Criteriile de performanță pentru formațiunile prevăzute la alin. (2) și (3) se elaborează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și se aprobă prin ordin al ministrului afacerilor interne*).

Art. 16. — Coordonarea de specialitate a activităților de protecție civilă prevăzute la art. 15 alin. (1) se realizează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, prin structurile sale specializate, și la nivel local, prin inspectoratele pentru situații de urgență județene și al municipiului București ori, pe timpul stărilor excepționale de mobilizare sau la război, prin punctele de comandă care se asigură din timp de pace

la nivelul autorităților administrației publice centrale, la cele județene, municipale, de sectoare, orașenești, al altor localități importante, precum și la unele instituții publice și operatori economici.

CAPITOLUL III

Drepturile și obligațiile cetățenilor

SECȚIUNEA 1

Drepturi

Art. 17. — Cetățenii au dreptul să încheie contracte de voluntariat pentru încadrarea în serviciile de urgență voluntare cu reprezentanții autorităților administrației publice locale. Statutul personalului voluntar din serviciile de urgență voluntare se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne**).

Art. 18. — (1) Cetățenii care au suferit pagube ca urmare a efectelor unui dezastru sau ale unui conflict armat ori ca urmare a executării intervenției de către serviciile de urgență au dreptul la ajutoare de urgență și la despăgubiri, după caz.

(2) Despăgubirile se acordă în urma solicitării scrise a celui prejudiciat, adresată primarului, pe baza actului de constatare întocmit de organele competente și a hotărârii consiliului local, din fondurile prevăzute în bugetul local cu această destinație sau din cele aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Art. 19. — Personalul serviciilor de urgență voluntare și cetățenii care participă la acțiuni preventive și de intervenție pentru limitare, recuperare și reabilitare pe timpul situațiilor de urgență beneficiază de compensații bănești, drepturi sociale și alte facilități stabilite în Statutul personalului voluntar prevăzut la art. 17.

SECȚIUNEA a 2-a

Obligații

Art. 20. — (1) Cetățenii sunt obligați:

a) să respecte și să aplice normele și regulile de protecție civilă stabilite de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de conducătorii instituțiilor publice, ai operatorilor economici ori ai organizațiilor neguvernamentale, după caz;

b) să ducă la îndeplinire măsurile de protecție civilă dispuse, în condițiile legii, de autoritățile competente sau de personalul investit cu exercițiul autorității publice din cadrul serviciilor publice de urgență;

c) să informeze autoritățile sau serviciile de urgență abilitate, prin orice mijloace, inclusiv telefonic, prin apelarea numărului 112, despre iminența producerii sau producerea oricărei situații de urgență despre care iau cunoștință;

d) să informeze serviciile de urgență profesioniste sau poliția, după caz, inclusiv telefonic, prin apelarea numărului 112, despre descoperirea de muniție sau elemente de muniție rămase neexplorate;

e) să participe la pregătirea de protecție civilă la locul unde își desfășoară activitatea;

f) să participe la întreținerea adăposturilor din clădirile proprietate personală și, în caz de necesitate, la amenajarea spațiilor de adăpostire din teren;

g) să își asigure mijloacele individuale de protecție, trusa sanitară, rezerva de alimente și apă, precum și alte materiale de primă necesitate pentru protecția familiilor lor;

* A se vedea Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 75/2019 pentru aprobarea Criteriilor de performanță privind constituirea, încadrarea și dotarea serviciilor voluntare și a serviciilor private pentru situații de urgență, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 533 din 28 iunie 2019, și Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 360/2004 pentru aprobarea Criteriilor de performanță privind structura organizatorică și dotarea serviciilor profesioniste pentru situații de urgență, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 958 din 19 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare.

** A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 1.579/2005 pentru aprobarea Statutului personalului voluntar din serviciile de urgență voluntare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 19 din 10 ianuarie 2006, cu modificările și completările ulterioare.

h) să permită, în situații de protecție civilă, accesul forțelor și mijloacelor de intervenție în incinte sau pe terenuri proprietate privată;

i) să permită instalarea mijloacelor de alarmare pe clădirile proprietate privată sau aparținând asociațiilor de locatari sau proprietari, după caz, fără plată, precum și accesul persoanelor autorizate, în vederea întreținerii acestora;

j) să accepte și să efectueze evacuarea din zonele afectate sau periclitate de dezastre, potrivit măsurilor dispuse și aduse la cunoștință de către autoritățile abilitate;

k) să solicite avizele și autorizațiile privind protecția civilă, în cazurile prevăzute de lege.

(2) Îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) revine, corespunzător situației în care se găsesc, și cetățenilor străini care desfășoară activități, au reședința sau se află în tranzit, după caz, pe teritoriul României.

(3) Cetățenii declarați inapți de muncă din motive medicale sunt scutiți, pe timpul intervenției în sprijinul forțelor de protecție civilă, de prestarea de servicii ori de participarea la executarea de lucrări, evacuarea de bunuri și altele asemenea, care presupun efort fizic.

CAPITOLUL IV

Atribuții și obligații privind protecția civilă

SECȚIUNEA 1

Atribuții ale autorităților administrației publice

Art. 21. — (1) Autoritățile administrației publice centrale și locale asigură stabilirea și integrarea măsurilor de protecție civilă în planurile și programele de dezvoltare economico-socială ce se elaborează la nivel național, județean și local și urmăresc realizarea acestora.

(2) Măsurile și acțiunile de prevenire din planurile de protecție civilă se planifică și se execută prioritar de către toate autoritățile administrației publice centrale și locale, potrivit competențelor acestora.

(3) Autoritățile administrației publice centrale și locale poartă întreaga răspundere pentru asigurarea condițiilor de supraviețuire a populației afectate de urmările calamităților naturale și a celorlalte situații de protecție civilă.

(4) Asigurarea condițiilor prevăzute la alin. (3) se realizează prin serviciile de urgență, serviciile publice de gospodărie comunală, instituții și operatori economici, inclusiv prin utilizarea, în condițiile legii, a bunurilor din rezervele de stat și a serviciilor și bunurilor puse la dispoziție de organizații neguvernamentale române sau de comunitățile locale și populația din zonele neafectate, de state și organizații străine ori cu caracter internațional.

Art. 22. — Guvernul exercită următoarele atribuții principale:

a) aprobă strategia națională a protecției civile și actele normative specifice, potrivit competenței;

b) analizează periodic și ori de câte ori situația o impune activitatea de protecție civilă;

c) aprobă planul național de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru gestionarea situațiilor de urgență;

d) propune, potrivit legii, Președintelui României instituirea și încetarea stării de urgență în zonele afectate;

e) încheie acorduri internaționale în domeniul protecției civile;

f) adoptă hotărâri prin care se acordă ajutoare de urgență și despăgubiri persoanelor fizice și juridice afectate;

g) aprobă planificarea exercițiilor și a aplicațiilor de protecție civilă cu caracter internațional;

h) solicită, la nevoie, sprijin internațional;

i) aprobă acordarea de ajutor, în urma solicitărilor, statelor afectate de dezastre.

Art. 23. — (1) Ministerele, autoritățile publice autonome și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale exercită următoarele atribuții principale:

a) stabilesc atribuțiile ce revin structurilor proprii;

b) elaborează planuri și programe privind protecția civilă în domeniul propriu de competență;

c) asigură resursele necesare intervenției;

d) constituie capacități operaționale de intervenție, pe care, în caz de necesitate, le pun la dispoziție autorităților administrației publice locale;

e) inițiază programe sau teme de cercetare în domeniu;

f) constituie baza de date specifică domeniului propriu de activitate, necesară protecției civile;

g) asigură participarea reprezentanților, a experților și a specialiștilor la activitățile Comitetului Național pentru Situații de Urgență;

h) pun la dispoziție Ministerului Afacerilor Interne personal calificat în vederea constituirii echipelor de experți pentru evaluare sau personalul necesar intervenției, după caz;

i) pun la dispoziție Comitetului Național pentru Situații de Urgență datele și informațiile solicitate în scopul elaborării strategiei naționale de protecție civilă, a planurilor și programelor de protecție civilă, precum și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru constituirea bazei de date proprii;

j) asigură gestionarea tipurilor de riscuri specifice și îndeplinirea funcțiilor de sprijin prin structuri specifice domeniilor de competență, potrivit legii. Organizarea și funcționarea acestor structuri se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

(2) Ministerul Apărării Naționale planifică și execută măsurile de protecție civilă, potrivit organizării și planurilor specifice proprii și planurilor comune cu alte ministere.

Art. 24. — (1) Ministerul Afacerilor Interne exercită, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, următoarele atribuții principale:

a) elaborează și prezintă Guvernului, spre aprobare, proiectul de strategie națională a protecției civile;

b) elaborează și avizează proiecte de acte normative specifice;

c) coordonează activitățile de evacuare, potrivit planurilor întocmite;

d) organizează și conduce activitatea de asanare a teritoriului de muniția rămasă neexplodată din timpul conflictelor militare;

e) analizează periodic, împreună cu autoritățile administrației publice centrale, stadiul realizării măsurilor necesare a fi luate în situații de protecție civilă;

f) elaborează norme metodologice pentru întocmirea planurilor de urgență internă și externă a operatorilor economici*);

g) organizează și conduce exerciții și aplicații de specialitate;

h) coordonează acțiunile de limitare și înlăturare a urmărilor calamităților naturale și a celorlalte situații de protecție civilă;

i) colaborează cu organisme internaționale de specialitate.

(2) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență este autoritate de reglementare în domeniul protecției civile.

(3) Controlul de stat în domeniul protecției civile se realizează prin activități de reglementare, avizare, autorizare, atestare, recunoaștere, verificare și control și se exercită prin Inspekția

*) A se vedea Ordinul ministrului afacerilor interne și al președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare nr. 61/113/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 26 iunie 2018, cu modificările și completările ulterioare, și Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 156/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea și testarea planurilor de urgență în caz de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36 din 16 ianuarie 2018.

de Prevenire din structura Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, respectiv prin inspecțiile de prevenire din cadrul inspectoratelor județene și al municipiului București, în scopul aplicării unitare a prevederilor legale pe întreg teritoriul României.

(4) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență îndeplinește rolul de punct național de contact în relațiile cu organisme internaționale de profil.

Art. 25. — Consiliile județene, Consiliul General al Municipiului București, consiliile locale ale municipiilor, orașelor și comunelor și consiliile locale ale sectoarelor municipiului București au următoarele atribuții principale:

a) aprobă organizarea protecției civile la nivelul unității administrativ-teritoriale, analizează anual și ori de câte ori este nevoie activitatea desfășurată și adoptă măsuri pentru îmbunătățirea acesteia;

b) aprobă planurile anuale și de perspectivă pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare destinate prevenirii și gestionării situațiilor de urgență;

c) participă, potrivit legii, la asigurarea finanțării măsurilor și a acțiunilor de protecție civilă, precum și a serviciilor de urgență și a structurilor care au atribuții legale în acest domeniu;

d) stabilesc, în condițiile legii, taxe speciale pe linia protecției civile;

e) înființează, în condițiile legii și cu avizul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, centre de formare și evaluare a personalului din serviciile voluntare de urgență;

f) gestionează, depozitează, întrețin și asigură conservarea aparaturii și a materialelor de protecție civilă, prin serviciile specializate din subordine;

g) asigură spațiile necesare funcționării inspectoratelor pentru situații de urgență corespunzătoare, paza și securitatea acestora și a centrelor operaționale, precum și spațiile pentru depozitarea materialelor de intervenție.

Art. 26. — Prefectul are următoarele atribuții principale:

a) aprobă planurile operative și de pregătire pe linia protecției civile și planificarea exercițiilor și a altor activități desfășurate la nivelul unității administrativ-teritoriale;

b) urmărește îndeplinirea măsurilor de protecție civilă la nivelul unității administrativ-teritoriale;

c) dispune, potrivit legii, instituirea stării de alertă, activarea sau folosirea, după caz, a formațiunilor de intervenție;

d) aprobă schema cu riscurile teritoriale întocmită de inspectoratul pentru situații de urgență;

e) asigură condiții pentru buna desfășurare și integrarea activității forțelor de intervenție din alte județe sau a echipelor internaționale, după caz, sosite în unitatea administrativ-teritorială în scopul limitării și înlăturării efectelor dezastrului;

f) prezintă consiliului județean sau Consiliului General al Municipiului București, după caz, propuneri de completare a sistemului de înștiințare și alarmare a populației, a fondului de adăpostire, a bazei materiale și alte măsuri de protecție a populației, a bunurilor materiale, a valorilor culturale și a mediului;

g) exercită controlul aplicării măsurilor în situațiile de protecție civilă.

Art. 27. — Primarul are următoarele atribuții principale:

a) propune consiliului local structura organizatorică de protecție civilă;

b) aduce la îndeplinire hotărârile consiliului local în domeniul protecției civile;

c) aprobă planurile operative, de pregătire și planificare a exercițiilor de specialitate;

d) propune fondurile necesare realizării măsurilor de protecție civilă;

e) conduce exercițiile, aplicațiile și activitățile de pregătire privind protecția civilă;

f) coordonează activitatea serviciilor de urgență voluntare;

g) aprobă planurile de cooperare cu localitățile învecinate și organismele neguvernamentale;

h) dispune măsuri și controlează modul de întreținere a spațiilor de adăpostire colective de către administratorul acestora;

i) urmărește realizarea, întreținerea și funcționarea legăturilor și mijloacelor de înștiințare și alarmare în situații de protecție civilă;

j) răspunde de alarmarea, protecția și pregătirea populației pentru situațiile de protecție civilă;

k) solicită asistență tehnică și sprijin pentru gestionarea situațiilor de protecție civilă;

l) exercită controlul aplicării măsurilor de protecție civilă în plan local;

m) asigură evaluarea și centralizarea solicitărilor de ajutoare și despăgubiri în situații de protecție civilă, precum și distribuirea celor permise;

n) coordonează nemijlocit evacuarea populației din zonele afectate de situațiile de protecție civilă;

o) stabilește măsurile necesare pentru asigurarea hrănirii, a cazării și a alimentării cu energie și apă a populației evacuate;

p) dispune măsuri pentru asigurarea ordinii publice în zona sinistrată;

q) cooperează cu primarii localităților sau ai sectoarelor limitrofe, după caz, în probleme de interes comun;

r) gestionează, depozitează, întreține și conservă tehnica, aparatura și materialele de protecție civilă, prin serviciile de specialitate subordonate.

SECȚIUNEA a 2-a

Obligațiile conducătorilor instituțiilor publice, operatorilor economici, proiectanților, constructorilor, beneficiarilor și salariaților

Art. 28. — (1) Conducătorii instituțiilor publice, patronii și managerii operatorilor economici, indiferent de forma de proprietate, au următoarele obligații principale:

a) asigură identificarea, monitorizarea și evaluarea factorilor de risc specifici, generatori de evenimente periculoase;

b) stabilesc și urmăresc îndeplinirea măsurilor și a acțiunilor de prevenire și de pregătire a intervenției, în funcție de încadrarea în clasificarea de protecție civilă;

c) organizează și dotează, pe baza criteriilor de performanță elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, servicii de urgență private și stabilesc regulamentul de organizare și funcționare a acestora ori încheie contracte cu alte servicii de urgență private, care dispun de forțe și mijloace capabile să intervină operativ și eficiente în cazul situațiilor de protecție civilă;

d) participă la exerciții și aplicații de protecție civilă și conduc nemijlocit acțiunile de alarmare, evacuare, intervenție, limitare și înlăturare a urmărilor situațiilor de urgență desfășurate de unitățile proprii;

e) asigură gratuit forțelor de intervenție chemate în sprijin în situații de urgență echipamentele, substanțele, mijloacele și antidoturile adecvate riscurilor specifice;

f) organizează instruirea și pregătirea personalului încadrat în muncă privind protecția civilă;

g) asigură alarmarea populației din zona de risc creată ca urmare a activităților proprii desfășurate;

h) prevăd, anual, în bugetul propriu, fonduri pentru cheltuieli necesare desfășurării activităților de protecție civilă;

i) înștiințează persoanele și organismele competente asupra factorilor de risc și le semnalează, de îndată, cu privire la iminența producerii sau producerea unei situații de protecție civilă la nivelul instituției sau operatorului economic;

j) stabilesc și transmit către transportatorii, distribuitorii și utilizatorii produselor regulile și măsurile de protecție specifice, corelate cu riscurile previzibile la utilizare, manipulare, transport și depozitare;

k) încheie convenții sau protocoale de cooperare cu serviciile de urgență profesioniste sau voluntare;

l) mențin în stare de funcționare mijloacele de transmisiuni-alarmare, spațiile de adăpostire și mijloacele tehnice proprii, destinate adăpostirii sau intervenției, țin evidența acestora și le verifică periodic;

m) îndeplinesc alte obligații și măsuri stabilite, potrivit legii, de către organismele și organele abilitate.

(2) Conducătorii instituțiilor publice și ai operatorilor economici, indiferent de forma de proprietate, sunt obligați să permită instalarea, fără plată, a mijloacelor de alarmare pe clădirile proprii.

(3) Operatorii economici a căror activitate prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase se supun și prevederilor legislației specifice.

Art. 29. — Persoanele fizice sau juridice care dețin imobile în indiviziune sau le utilizează în comun sunt obligate să coopereze pentru îndeplinirea măsurilor de protecție civilă pentru întregul imobil sau ansamblu de imobile.

Art. 30. — (1) Proiectanții, constructorii și beneficiarii de investiții au următoarele obligații:

a) să prevadă în documentațiile tehnice ale investițiilor măsurile specifice, echipamentele și dotările necesare, conform normativelor în vigoare, și să asigure realizarea lor înainte de darea în exploatare a investiției;

b) să obțină toate avizele, autorizațiile și acordurile privind protecția civilă, conform legii, și să urmărească realizarea măsurilor stabilite în cuprinsul acestora;

c) să evalueze riscul seismic al zonei în care se execută lucrările și să întocmească proiectul, respectiv să execute construcția sau instalația conform gradului de risc seismic evaluat.

(2) În toate fazele de cercetare, proiectare, execuție și pe întreaga lor durată de existență, construcțiile și amenajările, echipamentele, utilajele și instalațiile tehnologice pentru autorizare în domeniul protecției civile se supun unei examinări sistematice și calificate pentru identificarea, evaluarea și controlul riscurilor, în condițiile prevăzute de reglementările specifice.

(3) Obligația executării activităților prevăzute la alin. (2) revine persoanelor care concură la proiectarea, realizarea, exploatarea, întreținerea, repararea, postutilizarea construcțiilor, a echipamentelor și a instalațiilor tehnologice, potrivit obligațiilor și răspunderilor prevăzute de lege.

(4) Metodologia privind identificarea, evaluarea și controlul riscurilor se elaborează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, se aprobă prin ordin al ministrului afacerilor interne și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 31. — Salariații au următoarele drepturi și obligații:

a) să beneficieze, în mod gratuit, de echipament de protecție individuală, de tratament medical și antidoturi, dacă sunt încadrați la operatori economici sau instituții cu surse de risc nuclear, chimic sau biologic;

b) să beneficieze de măsurile de protecție socială prevăzute prin lege pentru perioadele de întrerupere a activității, impuse de situațiile de protecție civilă;

c) să respecte normele, regulile și măsurile de protecție civilă stabilite;

d) să participe la instruire, exerciții, aplicații și la alte forme de pregătire specifică.

CAPITOLUL V

Pregătirea pentru protecția civilă

Art. 32. — Pregătirea pentru protecția civilă cuprinde pregătirea populației și a salariaților, pregătirea serviciilor de urgență, pregătirea personalului cu funcții de conducere pe linia protecției civile, precum și a personalului de specialitate.

Art. 33. — (1) Pregătirea profesională a serviciilor de urgență și a altor forțe cu care se cooperează se realizează pe baza programelor anuale de pregătire, aprobate de șefii acestora.

(2) Planificarea exercițiilor și a aplicațiilor de cooperare privind protecția civilă la care participă, potrivit specificului acestora, serviciile de urgență, forțele de protecție și sprijin și populația se aprobă de prefect, primar sau de ministrul afacerilor interne, după caz.

(3) Exercițiile de cooperare interjudețene/regionale și cele cu caracter internațional se aprobă de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne.

(4) În documentele de planificare a pregătirii privind protecția civilă se prevăd și resursele materiale și financiare necesare, precum și cine le asigură.

Art. 34. — (1) Inițierea, calificarea, perfecționarea sau specializarea conducătorilor structurilor specializate de protecție civilă, a șefilor serviciilor de urgență voluntare și private, a personalului de specialitate menționat la art. 13 alin. (2), precum și a altor persoane cu atribuții în acest domeniu se realizează prin cursuri, convocări sau instrucții și se desfășoară în Centrul Național de Perfecționare a Pregătirii pentru Managementul Situațiilor de Urgență și în centrele zonale ale acestuia, precum și în Institutul Național de Administrație sau în alte instituții de învățământ de profil.

(2) Pregătirea pentru protecția civilă în instituțiile de învățământ militar este obligatorie și se desfășoară pe baza tematicilor elaborate cu consultarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

Art. 35. — Formarea, perfecționarea și specializarea personalului serviciilor de urgență profesioniste și al structurilor componente ale Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență se realizează în instituțiile de învățământ de profil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, a Ministerului Apărării Naționale, precum și în alte unități abilitate din țară și din străinătate.

Art. 36. — (1) Informarea și educarea preventivă a populației privind protecția civilă sunt obligatorii și se asigură prin: instituțiile de învățământ și educație de toate gradele, mijloacele de informare în masă și serviciile profesioniste pentru situații de urgență.

(2) Ministerul Educației, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, stabilește, prin protocol, temele și activitățile practic-aplicative de educație privind protecția civilă, care se includ în programele de învățământ, precum și în planurile activităților extrașcolare.

(3) Societățile publice și private, naționale și locale, de radio și televiziune, precum și presa scrisă sunt obligate să asigure prezentarea în emisiunile, respectiv în știrile și reportajele acestora, a riscurilor potențiale, măsurilor preventive și a modului de acțiune și comportare a populației pe timpul situațiilor de urgență civilă.

(4) La informarea și educarea preventivă a populației privind protecția civilă participă și organizațiile neguvernamentale de interes public, potrivit statutelor și specificului activităților acestora.

Art. 37. — (1) Instruirea salariaților privind protecția civilă se asigură sistematic, de regulă împreună cu instructajele de prevenire și stingere a incendiilor, în condițiile stabilite prin dispozițiile generale elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate de ministrul afacerilor interne*).

(2) Participarea salariaților la instruire constituie sarcină de serviciu.

Art. 38. — Periodic, pe baza planurilor și a programelor de pregătire și cu aprobarea primarului localității, se efectuează exerciții de alarmare publică.

CAPITOLUL VI

Protecția populației și a bunurilor materiale

Art. 39. — Protecția populației, a bunurilor materiale și a valorilor culturale se realizează printr-un ansamblu de activități constând în: înștiințare, avertizare și alarmare, adăpostire, protecție nucleară, biologică și chimică, evacuare și alte măsuri tehnice și organizatorice specifice.

SECȚIUNEA 1

Înștiințarea, avertizarea și alarmarea

Art. 40. — (1) Înștiințarea se realizează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență sau de serviciile de urgență profesionale, după caz, pe baza informațiilor primite de la populație sau de la structurile care monitorizează sursele de risc.

(2) Avertizarea populației se realizează de către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, prin mijloacele de avertizare specifice, în baza înștiințării primite de la structurile abilitate.

Art. 41. — (1) Prealarmarea se realizează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și de serviciile de urgență profesionale, după caz, pe baza informațiilor primite de la Statul Major al Apărării, și de structurile specializate din cadrul categoriilor de forțe armate, pe baza planurilor de cooperare întocmite în acest sens.

(2) Alarmarea populației se realizează de autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, prin mijloacele specifice, pe baza înștiințării primite de la structurile abilitate.

Art. 42. — (1) Mijloacele de avertizare și alarmare specifice se instalează în locurile stabilite de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și de serviciile de urgență profesionale.

(2) Normele tehnice privind instalarea sistemului integrat de avertizare și alarmare a populației și instrucțiunile privind semnalele și mesajele de avertizare și alarmare se elaborează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, se aprobă prin ordin al ministrului afacerilor interne** și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) La solicitarea președinților comitetelor pentru situații de urgență, mesajele de avertizare și alarmare se transmit obligatoriu, cu prioritate și gratuit, prin orice operator audiovizual public sau privat de pe teritoriul României.

Art. 43. — În cazul unui atac iminent, în situația în care nu s-a declarat starea de război, primele mesaje de prealarmă și de alarmă se transmit cu aprobarea ministrului afacerilor interne, pe baza înștiințărilor Statului Major al Apărării și structurilor specializate din cadrul categoriilor de forțe armate, conform planurilor de cooperare întocmite în acest sens.

Art. 44. — (1) Folosirea mijloacelor de alarmare în cazul producerii unor dezastre se execută numai cu aprobarea primarului localității, a conducătorului instituției publice sau a operatorului economic implicat, după caz, ori a împuterniciților acestora.

(2) Sistemul de înștiințare, avertizare și alarmare la localități, instituții publice și operatori economici se verifică periodic prin executarea de antrenamente și exerciții.

(3) Folosirea mijloacelor tehnice de alarmare și alertare cu încălcarea prevederilor legale și a normelor tehnice prevăzute la art. 42 alin. (2) este interzisă.

SECȚIUNEA a 2-a

Adăpostirea

Art. 45. — (1) Pentru protecția populației și a bunurilor din patrimoniul cultural național de efectele atacurilor din aer se realizează sistemul național de adăpostire, care cuprinde: adăposturi pentru puncte de comandă destinate Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, adăposturi publice de protecție civilă aflate în administrarea consiliilor locale și fondul privat de adăpostire realizat de operatorii economici și proprietarii de imobile.

(2) Autoritățile administrației publice, instituțiile publice, operatorii economici și proprietarii de imobile au obligația să prevadă în planurile de investiții și să realizeze adăposturi de protecție civilă.

(3) Autoritățile administrației publice centrale și locale și serviciile de urgență de la toate nivelurile de competență vor identifica și vor stabili posibilitățile de utilizare pentru adăpostire a unor galerii de mină, tuneluri, peșteri, grote etc. existente în apropierea zonelor dens populate sau în zone prevăzute pentru amenajare de tabere de sinistrați, evacuați sau refugiați.

(4) Categoriile de construcții la care este obligatorie realizarea de adăposturi publice de protecție civilă, precum și adăposturile care se amenajează ca puncte de comandă se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne***).

(5) Adăposturile publice de protecție civilă prevăzute în documentațiile tehnice ale investițiilor se avizează tehnic, premergător eliberării autorizațiilor de construire, de către serviciile de urgență profesionale, potrivit metodologiei elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, aprobată de ministrul afacerilor interne și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I****).

(6) În timp de pace adăposturile publice de protecție civilă, cu excepția spațiilor amenajate ca puncte de comandă, pot fi utilizate pentru alte destinații, cu respectarea normelor tehnice, cu obligația de a fi eliberate în situații de urgență în maximum 24 de ore și cu informarea prealabilă a centrelor operaționale din cadrul serviciilor de urgență profesionale.

(7) Adăposturile publice de protecție civilă se inspectează periodic de către personalul de specialitate al serviciilor de urgență profesionale; deținătorii și utilizatorii acestor adăposturi sunt obligați să îndeplinească normele și măsurile stabilite pentru menținerea adăposturilor și a instalațiilor utilitare ale acestora în stare de funcționare.

*) A se vedea Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 712/2005 pentru aprobarea Dispozițiilor generale privind instruirea salariaților în domeniul situațiilor de urgență, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 12 iulie 2005, cu modificările și completările ulterioare.

**) A se vedea Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 886/2005 pentru aprobarea Normelor tehnice privind Sistemul național integrat de înștiințare, avertizare și alarmare a populației, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 7 octombrie 2005, și Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.259/2006 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și asigurarea activității de înștiințare, avertizare, prealarmare și alarmare în situații de protecție civilă, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 18 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare.

***) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 862/2016 pentru aprobarea categoriilor de construcții la care este obligatorie realizarea adăposturilor de protecție civilă, precum și a celor la care se amenajează puncte de comandă de protecție civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 955 din 25 noiembrie 2016.

****) A se vedea și nota de subsol corespunzătoare asteriscului din finalul art. 9 alin. (1) lit. g).

(8) Construirea adăposturilor și amenajarea altor spații de adăpostire cuprinse în planurile de mobilizare se execută la punerea în aplicare a planurilor respective.

SECȚIUNEA a 3-a

Asanarea teritoriului de muniția rămasă neexplodată

Art. 46. — Asanarea terenului și neutralizarea muniției rămase neexplodate din timpul conflictelor armate se execută de către subunități specializate și specialiști pirotehnicieni din serviciile de urgență profesionale din subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, potrivit instrucțiunilor și normelor tehnice elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate prin ordin al ministrului afacerilor interne.

Art. 47. — (1) Munițiile se distrug în poligoane ale Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Apărării Naționale sau pe terenuri puse la dispoziție de autoritățile administrației publice locale în a căror rază administrativ-teritorială se execută lucrările de asanare. Terenurile stabilite pentru distrugerea muniției se amenajează potrivit instrucțiunilor și normelor tehnice specifice, elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

(2) Autoritățile administrației publice locale sau, după caz, instituțiile publice și operatorii economici asigură subunității de intervenție care execută asanarea pirotehnică, accesul în teren și, gratuit, mâna de lucru auxiliară, mijloace de transport cu șoferi și carburantul aferent, materialele, asistența sanitară, precum și cazarea și hrănirea efectivelor necesare acestor lucrări.

(3) Paza munițiilor și a terenurilor în curs de asanare, precum și însoțirea transporturilor de muniții se execută de personal autorizat.

Art. 48. — (1) Persoanele fizice și juridice care iau cunoștință de existența munițiilor au obligația să anunțe de îndată centrul operațional din cadrul serviciului de urgență profesionist, dispeceratul integrat de urgență, poliția sau primarul, după caz.

(2) Se interzice persoanelor fizice neautorizate să ridice, să manipuleze ori să utilizeze muniția neexplodată.

Art. 49. — Materialele explozive și mijloacele de aprindere necesare pentru distrugerea muniției rămase neexplodate se pun la dispoziție specialiștilor pirotehnicieni, la cererea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, prin inspectoratele de jandarmi județene.

Art. 50. — Formațiunile de intervenție prevăzute la art. 46 execută gratuit acțiuni de distrugere a zăpoarelor care pun în pericol localitățile sau siguranța cetățeanului.

SECȚIUNEA a 4-a

Protecția nucleară, radiologică, chimică și biologică

Art. 51. — (1) Protecția nucleară, radiologică, chimică și biologică a populației se realizează prin mijloace de protecție individuală, colectivă sau prin alte măsuri tehnice și organizatorice specifice, cu prioritate în zonele de risc.

(2) Instituțiile publice și operatorii economici care produc, transportă, depozitează sau manipulează substanțe periculoase în cantități care pot pune în pericol viața și sănătatea cetățenilor organizează și execută controlul contaminării radioactive, chimice și biologice a materiilor prime și produselor finite și realizează măsurile de decontaminare a personalului propriu, terenului, clădirilor și utilajelor.

Art. 52. — Mijloacele de protecție individuală a cetățenilor se asigură potrivit criteriilor elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate prin hotărâre a Guvernului*).

Art. 53. — Decontaminarea se realizează prin operațiuni și tehnici speciale efectuate de către serviciile de urgență, unele unități militare și operatori economici, potrivit normelor tehnice elaborate de ministerele de profil și avizate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

Art. 54. — (1) Depoluarea constă în luarea unor măsuri specifice pentru identificarea și eliminarea surselor poluante, limitarea, îndepărtarea sau neutralizarea agenților poluatori ai apei, aerului și terenului.

(2) Măsurile de depoluare sunt însoțite, după caz, de evacuarea persoanelor și a animalelor din mediul poluat sau de interzicerea utilizării apei, a alimentelor și a furajelor contaminate.

(3) Se interzice comercializarea sau utilizarea pentru consum a bunurilor contaminate.

(4) Operatorii economici și instituțiile publice au obligația să avertizeze imediat populația asupra riscurilor de poluare și contaminare a zonelor limitrofe unităților respective și să intervină cu forțele și mijloacele de care dispun pentru protecția populației și înlăturarea efectelor poluării.

SECȚIUNEA a 5-a

Evacuarea

Art. 55. — Evacuarea se execută pe baza planurilor întocmite în acest scop, conform normelor și instrucțiunilor elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

Art. 56. — (1) Trecerea la executarea acțiunii de evacuare în situații de dezastre se hotărăște de primar sau de prefect, după caz, la propunerea comitetului pentru situații de urgență competent.

(2) În situații de conflict armat, evacuarea se aprobă de Consiliul Suprem de Apărare a Țării, la propunerea ministrului apărării naționale.

Art. 57. — Principiile evacuării în situații de conflict armat se stabilesc prin hotărâre a Guvernului**).

Art. 58. — Accesul persoanelor neautorizate în zonele afectate și periculoase, delimitate și marcate corespunzător, care intră sub incidența situațiilor de protecție civilă, este interzis.

CAPITOLUL VII

Limitarea și înlăturarea urmărilor situațiilor de protecție civilă

Art. 59. — (1) Limitarea și înlăturarea urmărilor situațiilor de protecție civilă cuprind ansamblul de activități și acțiuni executate în scopul restabilirii situației de normalitate în zonele afectate.

(2) La acțiunile de limitare și înlăturare a urmărilor situațiilor de protecție civilă participă structuri de intervenție din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, existente pe timp de pace sau care se pot mobiliza în timp scurt, unități și formațiuni militare ale Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării Naționale, servicii de urgență voluntare, formațiuni de Cruce Roșie și alte structuri cu atribuții în domeniu.

(3) Intervenția operativă a structurilor prevăzute la alin. (2) se realizează pe baza planurilor de intervenție și cooperare întocmite de autoritățile competente, în limitele funcțiilor de sprijin repartizate pentru a fi asigurate de către ministere, celelalte organe centrale și organizațiile neguvernamentale pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență.

*) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 501/2005 pentru aprobarea Criteriilor privind asigurarea mijloacelor de protecție individuală a cetățenilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 8 iunie 2005.

**) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 1.222/2005 privind stabilirea principiilor evacuării în situații de conflict armat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 933 din 19 octombrie 2005.

Art. 60. — (1) La limitarea și înlăturarea urmărilor dezastrelor sunt obligate să participe și serviciile pentru situații de urgență private.

(2) Autorizarea serviciilor de urgență private se execută pe baza normelor metodologice elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, aprobate prin ordin al ministrului afacerilor interne.

Art. 61. — Principiile de organizare, de conducere și modul de utilizare a serviciilor de urgență profesionale și voluntare, unităților de intervenție, formațiunilor de intervenție specializate și private în acțiunile de limitare și înlăturare a urmărilor situațiilor de protecție civilă, precum și planurile operative întocmite în acest scop se stabilesc prin regulamente, ordine și instrucțiuni elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate de ministrul afacerilor interne.

Art. 62. — (1) Conducerea activităților de intervenție se realizează prin rețeaua centrelor operaționale și operative sau a punctelor de comandă existente la autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și la instituțiile publice și operatorii economici.

(2) Conducerea nemijlocită a operațiunilor de intervenție se asigură de comandantul acțiunii, împuternicit potrivit legii, care poate fi ajutat în îndeplinirea sarcinilor de către grupa operativă și punctul operativ avansat.

(3) Grupa operativă se constituie, prin ordin al prefectului, din personal cu putere de decizie și specialiști ai serviciilor de urgență ale autorităților publice, ai operatorilor economici și instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență.

(4) Punctul operativ avansat este mobil și se asigură de către serviciul de urgență profesionist sau de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, printr-o autospecială echipată și încadrată corespunzător. În funcție de amplasamentul față de zona afectată, rolul punctului operativ poate fi preluat de centrul operațional.

(5) Până la sosirea la fața locului a comandantului acțiunii, conducerea operațiunilor se asigură de comandantul sau de șeful formațiunii de intervenție din serviciul de urgență, cu sprijinul reprezentanților autorității administrației publice locale sau al patronului, după caz.

(6) Coordonarea elaborării și derulării programelor de recuperare, reabilitare sau de restaurare pe timpul situațiilor de urgență se asigură de către reprezentanții autorităților, instituțiilor sau ai operatorilor economici stabiliți de comitetele pentru situații de urgență competente.

CAPITOLUL VIII

Asigurarea materială și financiară

SECȚIUNEA 1

Asigurarea materială

Art. 63. — Autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile publice și operatorii economici au obligația să planifice și să realizeze asigurarea materială și financiară a protecției civile, potrivit legii.

Art. 64. — (1) Înzestrarea și dotarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și a structurilor subordonate cu tehnică, aparatură și materiale specific militare se asigură de Ministerul Afacerilor Interne, pe baza normelor de înzestrare și dotare aprobate de ministrul afacerilor interne.

(2) Dotarea structurilor de protecție civilă, altele decât cele prevăzute la alin. (1), se efectuează pe baza normelor elaborate de persoanele juridice care au constituit aceste structuri, avizate de inspectoratele pentru situații de urgență județene și aprobate de prefect.

Art. 65. — Contractarea și aprovizionarea cu tehnică și materiale se asigură de fiecare beneficiar contra cost. Tehnica și alte categorii de materiale necesare protecției civile se asigură și din donații, sponsorizări, împrumuturi temporare sau din alte surse legal constituite.

Art. 66. — (1) Întreținerea, repararea, depozitarea și evidența mijloacelor tehnice de protecție civilă, precum și durata normată de folosință a acestora se realizează potrivit normelor tehnice elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate de ministrul afacerilor interne*).

(2) Montarea, întreținerea, repararea și exploatarea sistemelor de alarmare, de comunicații și informatice de protecție civilă se asigură cu sprijinul operatorilor economici de profil, pe baza contractelor sau a convențiilor legale încheiate cu aceștia.

Art. 67. — (1) Materialele didactice necesare pentru protecția civilă: filme, diafilme, planșe, manuale, broșuri, pliante, reviste și altele se realizează de Ministerul Afacerilor Interne și se asigură gratuit autorităților administrației publice, instituțiilor publice și operatorilor economici.

(2) Autoritățile publice, instituțiile publice și operatorii economici au obligația de a realiza materiale de popularizare a activităților de protecție civilă, emisiuni de radio și de televiziune, precum și alte activități cu resurse proprii sau altele legal constituite, cu acordul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și al serviciilor de urgență profesionale.

SECȚIUNEA a 2-a

Asigurarea financiară

Art. 68. — (1) Finanțarea cheltuielilor cu protecția civilă se asigură, potrivit legii, din bugetul de stat, din bugetele locale, din bugetele instituțiilor publice autonome, ale instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii și din bugetele proprii ale operatorilor economici, după caz.

(2) Finanțarea serviciilor de urgență se asigură de către persoanele juridice care le-au constituit.

(3) Obiectivele de investiții de interes național pentru protecția civilă se finanțează de la bugetul de stat.

Art. 69. — (1) Cheltuielile pentru realizarea adăposturilor de protecție civilă aferente construcțiilor cu destinație de locuință, birouri, centre comerciale sau destinate oricăror manifestări publice și care, potrivit normelor specifice, trebuie să fie prevăzute, din construcție, cu asemenea adăposturi se suportă de către proprietar.

(2) Pentru suportarea parțială sau integrală a costurilor realizării adăposturilor de protecție civilă aferente construcției cu destinație de locuință se pot aloca fonduri cu destinația de subvenții, ce se acordă cetățenilor o singură dată, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului.

Art. 70. — Finanțarea ajutoarelor de urgență, a despăgubirilor, precum și a unor lucrări sau cheltuieli neprevăzute se asigură din fondul de intervenție constituit la dispoziția Guvernului pentru înlăturarea efectelor unor dezastre.

Art. 71. — Pentru finanțarea unor cheltuieli curente și de capital privind protecția civilă pot fi utilizate, potrivit legii, donații, sponsorizări, venituri din prestări de servicii, contribuții ale societăților și ale caselor de asigurare sau de reasigurare, precum și alte surse legale.

Art. 72. — Fundamentarea și întocmirea documentației tehnice privind investițiile aferente protecției civile se realizează pe baza normelor metodologice elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate prin ordin al ministrului afacerilor interne.

Art. 73. — (1) Cheltuielile pentru dotarea cu aparatură, mijloace tehnice și materialele necesare centrelor zonale de pregătire în domeniul protecției civile se suportă de Ministerul Afacerilor

*) A se vedea Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.180/2006 pentru aprobarea Normelor tehnice privind întreținerea, repararea, depozitarea și evidența mijloacelor tehnice de protecție civilă, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 22 februarie 2006.

Interne, în limita sumelor aprobate cu această destinație. Derularea fondurilor se face prin bugetul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

(2) Consiliile județene ale județelor în care funcționează centrele de pregătire zonală pentru pregătirea specifică protecției civile vor pune la dispoziția acestora terenul, clădirile, precum și cheltuielile de întreținere aferente acestora.

CAPITOLUL IX Contravenții și sancțiuni

Art. 74. — Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea juridică civilă, contravențională sau penală, după caz.

Art. 75. — Constituie contravenții la prevederile prezentei legi următoarele fapte:

a) neinclusiunea măsurilor de protecție civilă în programele de dezvoltare economico-socială sau în proiectele de buget;

b) neorganizarea serviciilor de urgență voluntare sau neasigurarea înzestrării și a pregătirii profesionale a acestora;

c) neasigurarea înștiințării, avertizării, alarmării sau evacuării populației în situații de protecție civilă, precum și transmiterea neautorizată de mesaje de protecție civilă;

d) neasigurarea identificării, a monitorizării și a evaluării factorilor de risc generatori de evenimente periculoase sau nestabilirea măsurilor de protecție împotriva efectelor negative ale acestora;

e) neasigurarea înzestrării, a dotării și a echipării cu mijloace tehnice de protecție civilă, precum și nementinerea în stare de operativitate a acestora;

f) nesolicitarea avizelor, a acordurilor sau a autorizațiilor privind protecția civilă ori neîndeplinirea măsurilor și a condițiilor prevăzute în acestea;

g) neelaborarea regulamentelor, a normelor, a metodologiilor și a dispozițiilor privind protecția civilă;

h) neprevederea în documentele tehnico-economice ale investițiilor a adăposturilor, a dotărilor și a măsurilor de utilitate publică privind protecția civilă sau nerealizarea la termen a acestora;

i) nementinerea adăposturilor publice de protecție civilă în bună stare de utilizare pe timpul situațiilor excepționale, corespunzătoare destinațiilor acestora;

j) neparticiparea la instruirile, exercițiile și aplicațiile de pregătire privind protecția civilă;

k) neîndeplinirea măsurilor de protecție nucleară, biologică și chimică a populației;

l) neanunțarea sau neinformarea despre evenimentele periculoase produse sau privind măsurile de protecție civilă luate ori necesar a fi luate;

m) folosirea în alte scopuri a mijloacelor tehnice de protecție civilă cu destinație publică;

n) interzicerea accesului personalului și al mijloacelor tehnice ale serviciilor de urgență în scopul îndeplinirii atribuțiilor legale specifice;

o) neconstituirea rezervelor de resurse tehnico-materiale necesare protecției civile, prevăzute în planurile specifice;

p) neîndeplinirea funcțiilor de sprijin stabilite pe timpul situațiilor de urgență;

q) accesul persoanelor neautorizate pe timpul situațiilor de urgență în zonele afectate, interzise accesului și care sunt delimitate și marcate corespunzător.

Art. 76. — (1) Contravențiile prevăzute la art. 75 se sancționează cu amendă după cum urmează:

a) de la 50 de lei la 100 de lei, faptele prevăzute la lit. j) și l);

b) de la 100 de lei la 500 de lei, faptele prevăzute la lit. f);

c) de la 500 de lei la 1.000 de lei, faptele prevăzute la lit. g), m), n) și p);

d) de la 1.000 de lei la 2.000 de lei, faptele prevăzute la lit. a), b), c), h), i) și o);

e) de la 2.000 de lei la 5.000 de lei, faptele prevăzute la lit. d), e), k) și q).

(2) Sancțiunile contravenționale se aplică persoanelor fizice sau juridice, după caz.

(3) Contravenientul poate achita în termen de cel mult 48 de ore* de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia jumătate din minimul amenzii prevăzute în prezenta lege, pentru fiecare categorie de contravenții.

Art. 77. — Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul serviciilor de urgență profesionale cu atribuții de îndrumare, control, intervenție și constatare a încălcărilor legii în domeniul protecției civile, desemnat de inspectorul general al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și nominalizat de inspectorii-șefi, precum și de către persoanele anume desemnate de către conducătorii autorităților administrației publice cu atribuții în domeniu.

Art. 78. — Contravențiilor prevăzute de prezenta lege le sunt aplicabile prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL X Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 79. — (1) Actele normative ce derivă din prezenta lege, prevăzute a se elabora și aproba prin hotărâri ale Guvernului, se emit în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi**).

(2) Reglementările tehnice prevăzute a fi aprobate prin ordine ale miniștrilor se emit în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi** și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 80. — Semnul distinctiv național pentru identificarea personalului și marcarea mijloacelor tehnice, a adăposturilor și a altor bunuri de protecție civilă, uniforma și cartea de identitate specifice personalului specializat cu atribuții în domeniul protecției civile se stabilesc prin hotărâre a Guvernului***), ținându-se seama de prevederile reglementărilor internaționale.

Art. 81. — Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I**).

Art. 82. — La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea protecției civile nr. 106/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 241 din 3 octombrie 1996, cu modificările și completările ulterioare, și Ordonanța Guvernului nr. 47/1994 privind apărarea împotriva dezastrelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 29 august 1994, aprobată prin Legea nr. 124/1995, cu modificările și completările ulterioare.

*) A se vedea art. 25 din Legea nr. 203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 647 din 25 iulie 2018, cu modificările și completările ulterioare.

**) Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.094 din 24 noiembrie 2004.

***) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 630/2005 pentru stabilirea semnelor distinctiv național prin care se identifică personalul și se marchează mijloacele tehnice, adăposturile, alte bunuri de protecție civilă, uniforma și cartea de identitate specifice personalului specializat cu atribuții în domeniul protecției civile, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 11 iulie 2005.